

Undervisnings- materiale

Indskoling, mellemtrin, udskoling og ungdomsuddannelser

Maria Lassnig

– At male med kroppen

18/11 2016 - 26/2 2017

Kunsten

Om undervisningsmaterialet

Dette er et undervisningsmateriale om særudstillingen Maria Lassnig – At male med kroppen, der viser et bredt udsnit af den østrigske kunstner Maria Lassnigs (1919-2014) kunstneriske karriere, der strækker sig fra 1940'erne til hendes død i 2014.

Udstillingen er bygget op i seks tematikker fordelt på fem rum, der alle behandler hver sin vinkel på Lassnigs kunst. Undervisningsmaterialet knytter sig i sin opbygning til disse rum.

Undervisningsmaterialet kan bruges før, under og efter besøget på museet.

På vores hjemmeside kan du finde diasshow med de vigtigste værker fra udstillingen.
www.kunsten.dk

God fornøjelse!

Undervisningsmaterialet er lavet af Kunstens formidlingsafdeling på baggrund af tekster fra udstillingskataloget og –folderen.

For spørgsmål og idéer til arbejdet med udstilling kontaktes: Anne Bay Davidsen, abd@kunsten.dk.

Book et undervisningsforløb i Maria Lassnig – At male med kroppen på www.kunsten.dk

Kvinde med hjerne, c. 1990

Om udstillingen

Udstillingen Maria Lassnig – At male med kroppen præsenterer værker af Maria Lassnig, som hun producerede gennem sin 70 år lange karriere.

På udstillingen kan du opleve fem forskellige rum, der har hvert deres tema. Temaerne, som du kan opleve i rummene, er:

1 Selvportrættet/Kropsbevidsthed

2 Lærredet som krop

3 Amerikansk realisme/Ind og ud af lærredet

4 Køn, krig og teknologi

5 Modigere med alderen.

Ud over de fem rum, hvor der vises tegninger og malerier, kan du i udstillingen også se nogle af kunstnerens animationsfilm.

Udstillingen hedder Maria Lassnig – At male med kroppen, fordi Maria Lassnig ofte brugte hele sin krop, når hun lavede sine kunstværker.

Enten brugte hun kroppen som motiv – altså malede den, eller også brugte hun hele kroppen, når hun malede.

Foto: © Kurt-Michael Westermann

Om Maria Lassnig

Maria Lassnig blev født i Kappel am Krappfeld i Østrig i 1919. Hun blev født uden for ægteskab, og hendes mor giftede sig efterfølgende med en ældre mand. Lassnig er hovedsagligt vokset op hos sin mormor.

Under Anden Verdenskrig begyndte Lassnig at studere kunst på Kunstakademiet i Wien, hvor hun mødte forfattere, kunstnere og intellektuelle fra samtidens kunstscene.

I Østrig blev Lassnig præsenteret for kunstneriske stilarter som surrealismen, kubismen og ekspressionismen. Disse stilarter præger Lassnigs tidlige værker. Senere rejste hun til Paris, hvor hun fandt inspiration i tidens kunstneriske nybrud, herunder Art Informel.

I 1969 flyttede Lassnig til New York, hvor hun boede indtil 1980, hvorefter hun vendte tilbage til Østrig. Her begyndte hun at undervise i maleri på Wiens Kunstakademi.

Hun malede sine allersidste malerier i en alder af 94 år, inden sin død i 2014.

Du kan finde kubistiske, ekspressionistiske og surrealistiske værker i Kunsten samling.

Led efter kunstnere som Vilhelm Lundstrøm, J.F. Willumsen og Wilhelm Freddie

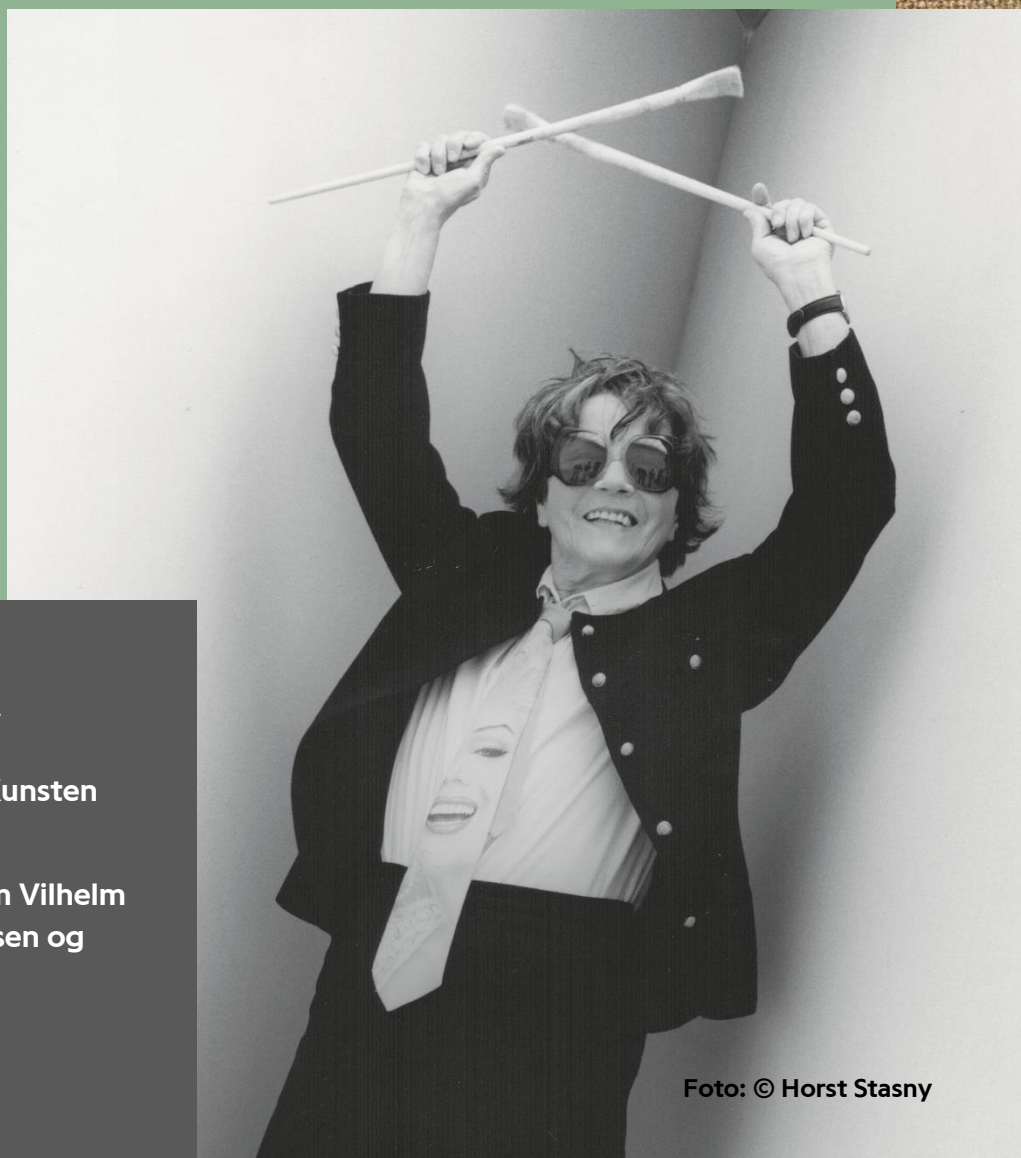

Foto: © Horst Stasny

RUM 1

Selvportrættet

Allerede fra sine første kunstværker var Lassnig interesseret i selvportrættet, og hun arbejdede med selvportrættet gennem hele sin karriere.

Lassnig syntes, at selvportrættet var spændende at arbejde med, fordi det kan vise en kamp mellem den ydre verden og den indre verden hos mennesket. På den ene side udseende og krop og på den anden side sindstilstand og følelser.

Inden besøget

Find eksempler på portrætter og selvportrætter på internettet. Hvordan kan du se, at det er et portræt?
Hvordan kan du se, at det er et selvportræt?

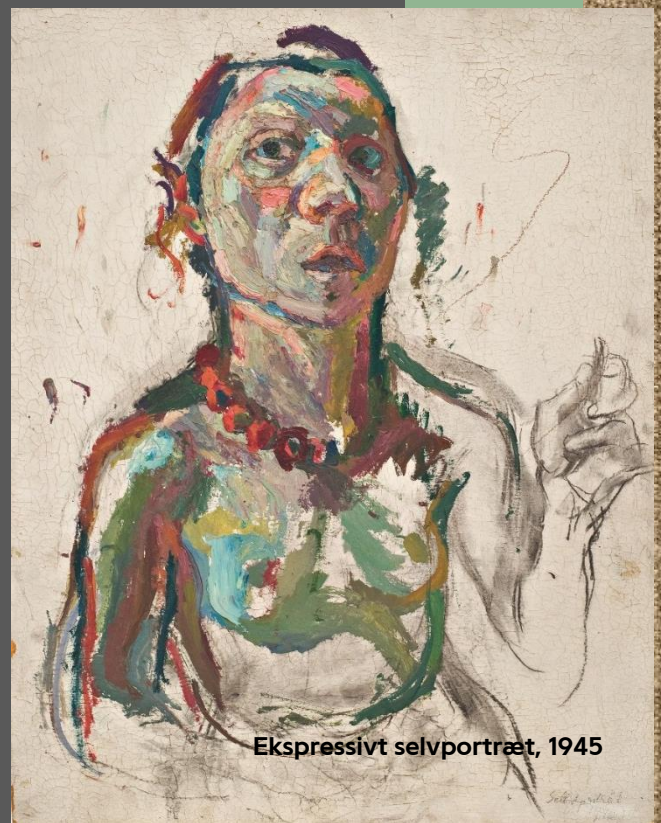
Under besøget

Find eksempler på et ydre og et indre selvportræt i udstillingen. Kan du finde et værk, hvor Lassnig har kombineret de to?

Opgave – Selvportræt

Lav tre portrætter af dig selv

- 1) Ydre selvportræt - hvor du tegner dit udseende
- 2) Indre selvportræt - hvor du tegner det, du tænker på, din sindstilstand eller dine følelser
- 3) Kombineret selvportræt – hvor der både er elementer af dit ydre og dit indre

Ekspressivt selvportræt, 1945

RUM 1

Kropsbevidsthed

I 1948 opfandt Lassnig udtrykket "kropsbevidsthed" om den måde, hun lavede kunstværker på. Metoden gik ud på, at hun kun malede de dele af sin krop, hun rent faktisk følte, når hun malede dem.

Lassnig malede sjældent hår, og næsten ingen af hendes figurer har hår. Grunden til dette er, at der ikke er nogen følelse i hår.

I stedet for at male kroppen som hun så den gennem øjnene, malede Lassnig kroppen som hun følte den.

"Den eneste sande virkelighed er mine følelser, der udspiller sig inden for rammerne af min krop", sagde Maria Lassnig.

Under besøget

Find værker hvor Lassnig har brugt kropsbevidsthedsmetoden. Kan du se, hvad på kroppen hun har følt, da hun malede det?

Opgave - Kropsbevidsthedsmetoden

- Placer dig på gulvet i rummet. Du må sidde eller ligge, men du skal kunne tegne i den stilling, du er i
- Luk øjnene
- Mærk de dele af kroppen, som rører gulvet. Tænk over, hvordan delen, som rør gulvet ser ud
- Tegn den form ud på et stykke papir

Selvportræt, 1957/58

RUM 2

Lærredet som krop

Da Lassnig flyttede til Paris i 1961, begyndte hun at male store malerier. Ved første øjekast er malerierne mønstre af grønne, blå, gule og røde streger, som ikke forestiller noget.

Hvis du kigger nærmere, forestiller malerierne en overflade, måske et stykke stof, hvor en menneskekrop er ved at blive presset igennem. Nogle steder kan du måske fornemme et hoved, en ryg eller en bagdel.

”Man kan blive sig sin krop bevidst gennem tryk, gennem spændinger eller ved at belaste den i en bestemt fysisk stilling”. Citat Maria Lassnig

Under besøget

Find værker, som ligner en krop, der er ved at blive presset gennem et lærred. Hvad for nogle kropsdele kan du finde?

Efter besøget

Lav kropsbilleder

- Find papir, pensler, maling og en mobiltelefon
- Mal på en af dine kropsdele (arm, albue, næse, øre, knæ...). Hjælp evt. hinanden
- Lav aftryk af kropsdelen på papiret
- Tag foto
- Lav et diasshow med alle jeres fotografier. Se om I kan regne ud, hvilke kropsdele, I har trykket mod papiret

Harlekin-Selvportræt, 1960/61

RUM 3

Amerikansk Realisme

Værkerne i dette rum er malet, efter at Lassnig flyttede fra Paris til New York i 1969. I New York følte Lassnig ikke, at hendes kunst blev forstået, og hun begyndte derfor at afprøve en ny malestil.

Billederne i dette rum ligner mere noget fra virkeligheden, men det var ikke det, der var vigtigt for Lassnig. Hun ville afprøve, om hun i et maleri kunne male både det som andre så, og det hun selv følte.

Under besøget

Find værket *Selvportræt med stav* (1971). Hvad forestiller værket?

Opgave – Kan du se, hvad hun føler?

- Sæt dig foran værket *Selvportræt med stav* (1971)
- Maria Lassnig har med kunstværet prøvet at vise dig, hvad hun følte, ved at vise dig sin krop. Skriv 5-6 linjer om, hvad du tror hun følte, da hun malede kunstværket

Selvportræt med stav, 1971

RUM 3

Ind og ud af lærredet

I denne del af rummet vises forskellige malerier under temaet 'maleri i maleriet'. Alle værkerne forestiller kroppe, som enten er på vej ud gennem et lærred eller som er fanget i et lærred.

Værkerne fortæller om, hvor svært det var for Lassnig at male sig selv på lærredet. I nogle af kunstværkerne ligner det næsten en slåskamp mellem figuren og lærredet.

Inden for og uden for lærredet V, 1985

Opgave – Hvad kommer gennem papiret?

- Tag et stykke A4 papir
- Prik hul i papiret med din finger, en pensel, din næse eller noget andet
- Læg et stykke A4 papir under papiret med hullet
- Brug din fantasi og tegn på papiret med hullet, hvad der kommer gennem papiret/op ad hullet/ud af hullet

RUM 4

Køn, krig og teknologi

I dette rum har Lassnig også malet andre ting end sig selv. Hun har i stedet malet ting, der gjorde hende bange, vred eller uforstående. Det var eksempelvis Golfkrigen og den hurtigt voksende teknologiske udvikling, som Lassnig var bange for ville påvirke menneskers liv og krop. Derfor forestiller mange af værkerne en menneskekrop, der er robotagtig. Mange af værkerne tematiserer også krigen ud fra køkkengenstande som fx et rivejern eller en pande.

Under besøget

Maria Lassnig var bange for krigen og den voksende teknologi, da hun malede billederne. Hvad er du bange for i dag?

Efter besøget

Lav en køkkenrobot

- Find en masse fotos i reklamer og magasiner af køkkenredskaber og maskiner, man normalt kan finde i et køkken
- Klip genstandende ud med et saks
- Find et stykke papir og en limstift
- Sæt de enkelte genstande sammen i en collage på papiret, så det ligner en robot. Vælg om den skal være farlig/skør/sød/vild eller noget andet
- Lim genstandende på papiret. Du må gerne selv tegne elementer på, hvis der er noget, der mangler

RUM 5

Modigere med alderen

Dette rum viser eksempler på, hvordan Maria Lassnig har arbejdet med sygdom og død i sine værker. Du kan se værker, hvor Lassnig har malet sin døde mor, som hun mistede i 1960'erne. Andre værker viser, hvordan Lassnig havde det med at blive gammel. Hun har malet sig selv som gammel, hvor hendes krop er rynket, hvor hun går på krykker og ligger i en hospitalsseng.

Rummet hedder *Modigere med alderen*, fordi Lassnig helt til hun døde turde male nogle af de ting, vi ikke rigtig tør tænke på eller snakke om – eksempelvis krig, sygdom og død.

Under besøget

Hvordan tror du, Lassnig havde det med at blive gammel?

Nogle steder har hun malet sig selv to gange på et værk. Hvorfor tror du, at hun har gjort det?

Find kunstværket *Selvportræt med pensel* (2010-2013). Tror du, at maleriet er malet færdigt? Hvorfor tror du, hun ikke har udfyldt hele lærredet?

Selvportræt med pensel, 2010-2013

TEGNINGER

Det var vigtigt for Maria Lassnig at tegne. Hun brugte tegningerne til at teste de idéer, hun fik. Lassnig tegnede både stående, siddende og liggende.

FILM

Da Maria Lassnig boede i New York 1970'erne lavede hun en række animationsfilm. Hun lavede animationsfilm for at tjene penge, når hun ikke kunne sælge sine malerier.

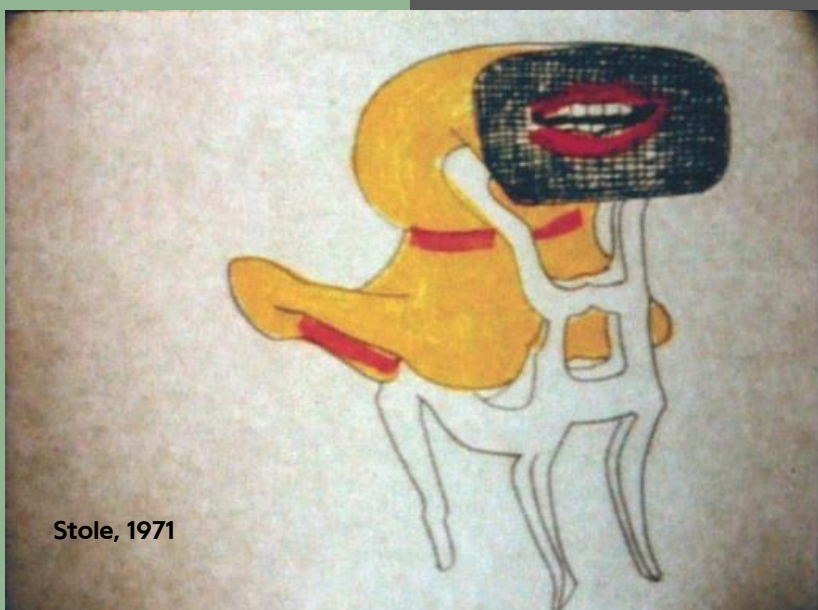
De fleste af filmene blev lavet på baggrund af hendes tegninger med tusch/filtpen. Andre med udgangspunkt i stencils, som du måske kender fra graffiti-kulturen?

Under besøget

Se nogle af Maria Lassnigs animationsfilm. Kan du regne ud, hvilke teknikker og materialer, hun har brugt? Altså: hvordan har hun gjort det?

Efter besøget

Lav din egen animationsfilm. Brug computer, tablet eller telefon. Hent inspiration på www.animatedlearning.dk

Stole, 1971

Undervisningsmaterialet er udarbejdet af Kunsten Museum of Modern Art Aalborg

Besøg vores hjemmeside på www.kunsten.dk

Forside: Selvportræt med gryde, 1995
Alle værker © Maria Lassnig Foundation

Benyt gerne hashtaget
#kunstendk når du deler
billeder af dine oplevelser på
museet

Foto: © Bettina Flitner

Kunsten